

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

BEDÝNKY PŘÍBĚHŮ ČESKO

METODICKÉ A PRACOVNÍ LISTY
děti 3–5 let

Jak pracovat s metodickými materiály k multikulturní výchově?

Dostávají se Vám do ruky materiály zaměřené na Česko, které obsahují metodické listy pro pedagogy a pracovní listy určené žákům.

Materiály jsou zpracované jako inspirace pro práci s dětmi v rámci průřezového tématu multikulturní výchova. Mají sloužit jako odrazový můstek, jelikož při přímém kontaktu s dětmi předáváme své zkušenosti, názory a každý z nás má vlastní postoj a přístup k výuce. Proto při práci s metodikou můžeme volit a upravovat aktivity a témata, která nás zajímají a jsou vhodná pro konkrétní skupinu dětí, se kterou právě pracujeme. Časová dotace u aktivit je také orientační a je třeba ji vždy zvážit a přizpůsobit konkrétní skupině dětí.

Metodické materiály obsahují několik částí. Kultura a jazyk konkrétních zemí jsou dětem přiblíženy pomocí pohádek, které pomáhají poznat osobitost země, a představují tak důležitý pramen k pochopení identity lidí, kteří z ní pocházejí. Dále jsou v metodice informace o dané zemi v blocích: Geografie a základní údaje, Fauna, flora a podnebí, Jazyk a obyvatelstvo, Tradice a řemesla.

V každém bloku najdeme nejen pracovní listy, pohybové a výtvarné činnosti, ale i hudební a divadelní aktivity, experimenty, výzkumy, jazykové hry, audionahrávky a video ukázky, odkazy na tipy a zajímavosti. Tyto aktivity jsou představeny s využitím různých výukových metod a strategií, například: hra, zážitková metoda, prezentace, výklad, diskuse, čtení, skupinová, párová a samostatná práce, pozorování, projektové vyučování, brainstorming, poslech a imitace atd.

Je to určitý návod, jak s konkrétní zemí pracovat, ale není nutné se snažit zařadit do výuky všechny aktivity a striktně dodržovat všechny postupy a instrukce. Metodika funguje jako celek, ale také ji můžeme rozdělit na jednotlivé části a pracovat s nimi zvlášť v průběhu roku.

METODICKÉ LISTY – POHÁDKA (PL 1–3)

Výukové metody a strategie: výklad, řízená diskuse, kladení otázek, rozhovor, čtení, skupinová práce, hra, pohybová nápodoba, zážitková metoda

Obecné vzdělávací cíle: poznávání vlastní kultury pomocí pohádky, kultivace postřehu, vnímání dějové posloupnosti a textu, kultivace samostatného uvažování, schopnost vnímat reálné rozměry, vnímání vlastní bezpečnosti a schopnost reakce v krizové situaci, přesah do přírodovědy, rozvoj hrubé motoriky, kooperace v rámci skupiny

Dílčí cíle dle RVP:

ČTENÍ POHÁDKY

Časová dotace: 30 min

Pomůcky: obrázky s dějem pohádky (**Příloha 1**), polštářky, text nebo audionahrávka pohádky

Postup:

- 1) Připravíme si obrázky s dějem pohádky (**Příloha 1**), nastříháme je na jednotlivá okénka. Listy s obrázky můžeme vytisknout vícekrát tak, abychom pro každé dítě měli alespoň jedno okénko.
- 2) Pohodlně se s dětmi usadíme do kruhu na polštářky a společně si přečteme pohádku „O Smolíčkovi“ v českém jazyce **ZDE**. Jako variantu můžeme dětem pustit pohádku **ZDE** namlouvenou Karlem Högerem.
- 3) Po dočtení pohádky se ptáme *Znáte tuto pohádku? Jak se vám pohádka líbila?* Uspořádáme kratičký kvíz.

1. Kde Smolíček bydlel? Pokud otázky jsou pro děti příliš složité, nabídneme dvě nebo tři varianty odpovědi, například... **a)** u jelena; **b)** s rodiči; **c)** sám, byl sirotek.

2. Kam odcházel Jelen každý den? **a)** na nákup; **b)** hlídat, jestli nejdou jezinky; **c)** na pastvu

3. Co chtěly jezinky udělat se Smolíčkem? **a)** uvařit; **b)** upéct; **c)** vyudit v komíně

4) Na podlahu rozložíme nastříhané obrázky. Nejprve se děti ptáme, co je na jednotlivých obrázcích. Pak společně podle obrázků sestavíme a vyprávíme děj příběhu. Obrázky si děti mohou vybarvit.

POVÍDÁME SI

Časová dotace:

20 min

Postup:

1) Samota. Ptáme se *Byli jste někdy někde sami jako Smolíček? Jaké to je být někde sám? Báli jste se někdy, když jste byli bez rodičů, že se vám stane něco zlého?* Povídáme si s dětmi o tom, proč je většinou dobré nechat si poradit od zkušenějšího/staršího. Téma komunikujeme citlivě, víme, že to neplatí vždy a všude.

2) Požádat o pomoc. Ptáme se dětí *Co udělal Smolíček, když ho jezinky chytily? (Volal jelena na pomoc.) Umíme my poprosit o pomoc, když na něco nestačíme? Jak si řekneme o pomoc?*

3) Bezpečnost. Můžeme otevřít téma bezpečnosti a jednání v případě, když se děti ztratí. (Vědět, jak se jmenuji já a moji rodiče celým jménem atp.)

4) Můžeme si pomáhat. Ptáme se dětí *Musí nám někdo pomoci jenom proto, že mu řekneme? (nemusí, pomáháme si, když chceme pomoci). Líbí se mi, když mě někdo k něčemu nutí? A především: Komu a s čím pomáhám/můžu pomoci já? (O pomoc umět žádat, ale ne ji vyžadovat.)*

PRACOVNÍ LISTY

Časová dotace: 30 min

Pomůcky: pracovní listy (PL1–3), psací a kreslicí potřeby

Postup:

- 1) Rozdáme dětem pracovní list **PL1** – Labyrint, kde děti pomohou najít jelenovi cestu ke Smolíčkovi.
- 2) Další dny, kdy si pohádku opakujeme, vypracujeme pracovní listy **PL2** a **PL3**. Na **PL2** najdeme obrázek, který do této pohádky nepatří.
- 3) Na **PL3** děti budou hledat rozdíly na obrázcích a dokreslí je. Potom obrázky vybarví. **PL** je spíše vhodný pro děti od 4 let.

POHYBOVÁ HRA: PO KAMENECH

Časová dotace: 30 min

Pomůcky: kartonové destičky (zhruba o vel. A4)

Postup:

Povídáme si s dětmi: Jelen lesem musel skákat přes hory, doly a také potoky. *Jak se dostaneme přes potok (kde není most) suchou nohou?* (Po kamenech.) Pokusíme se dostat z jedné strany potoka na druhou.

Určíme hrací plochu (ideálně celou třídu/hernu), která představuje potok. Každé dítě dostane jeden „kámen“ – karton. Chodit přes potok mohou jen po těchto kamenech. Děti se postaví do dlouhé řady za sebe. Každé dítě si stoupne na svůj kámen + poslední dítě má jeden navíc. Přes potok se mohou pohybovat tak, že poslední posílá zbylý kámen v řadě směrem dopředu. První v řadě pak položí kámen před sebe a stoupne si na něj, celá řada se tak o jeden kámen posune.

TIP Na hru můžeme navázat povídáním o vzájemné pomoci. O tom, že se daleko nedostaneme, pokud bychom si nechtěli v životě navzájem pomáhat.

POHYBOVÁ HRA: JEZINKY

Časová dotace: 20 min

Postup:

Hru hrajeme obdobně jako „Rybičky, rybičky, rybáři jedou“. Zvolání honících změníme na: „Smolíčku Pacholíčku, jezinky jdou!“

Děti jsou rozděleny na Smolíčky a jezinky, stojí naproti sobě na opačné straně hrací plochy. Po zvolání vyběhají proti sobě, mohou běžet pouze vpřed a do strany, nesmí se vracet. Koho jezinky chytí, přidává se k nim. Jezinky se drží za ruce a nesmí se při honění pustit.

HRA: JELENI

Časová dotace: 45 min

Pomůcky: obrázky jelena a srnce (**Příloha 2**), kamínky a permanentní popisovač, kyblík, počítač a připojení k internetu (pokud je možnost)

Postup:

1) Ptáme se dětí, jestli ví, jak vypadá jelen. Ukážeme si obrázek **srnce** a **jelena** (**Příloha 2**). *Jaký je mezi nimi rozdíl? Už jste ho viděli živého? Kde žije takový jelen? Co jelen žere? Víte, že jelen umí „bučet“?* (video jeleního řevu v době říje **ZDE** od 2:12). Zkusíme s dětmi co nejlépe napodobit zvuk jeleního volání (nezapomeneme i na záklon hlavy).

2) Jelen v pohádce několikrát zachránil Smolíčka, protože byl silný a měl rychlé nohy. Ptáme se dětí *Máte taky rychlé nohy?* (Video jeleního běhu **ZDE**.) Po zahradě či herně určíme trasu/okruh, kterou děti co nejrychleji probíhají (nezávodí a fandí si).

3) Povídáme si s dětmi: Jelen umí přeskočit překážku vyšší než je on sám. *Umíte skákat lesem jako jelen?* (video skákajících daňků pro skákavou náladu **ZDE**). Připravíme dětem dráhu s překážkami na přeskakování i prolézání jako v lese. Určeno spíše na zahradu školky.

TIP Můžeme doskakovat do písku v pískovišti (jako atleti). Se staršími dětmi zkusíme skok snožmo.

4) Po vydatném tréninku jsme připraveni zachránit Smolíčka. Využijeme předchozí trasy. Postavíme/určíme společně doupe jezinek a umístíme tam Smolíčka (např. kamínek/y, na který nakreslíme obličej). Na určený start umístíme domeček, např. kyblík. Postupně vysíláme děti na záchrannou akci. Ostatní děti volají: *Za hory za doly, mé zlaté parohy, kde se pasou?* a dítě, které je na řadě, vybíhá ze startu, probíhá trasu a Smolíčka musí bez ztráty donést do domečku.

5) Můžeme zařadit trénink jazykolamu: **Jelen letěl jetelem. Jelen letěl jetelem. Jelen letěl jetelem. Jelen letěl jetelem.**

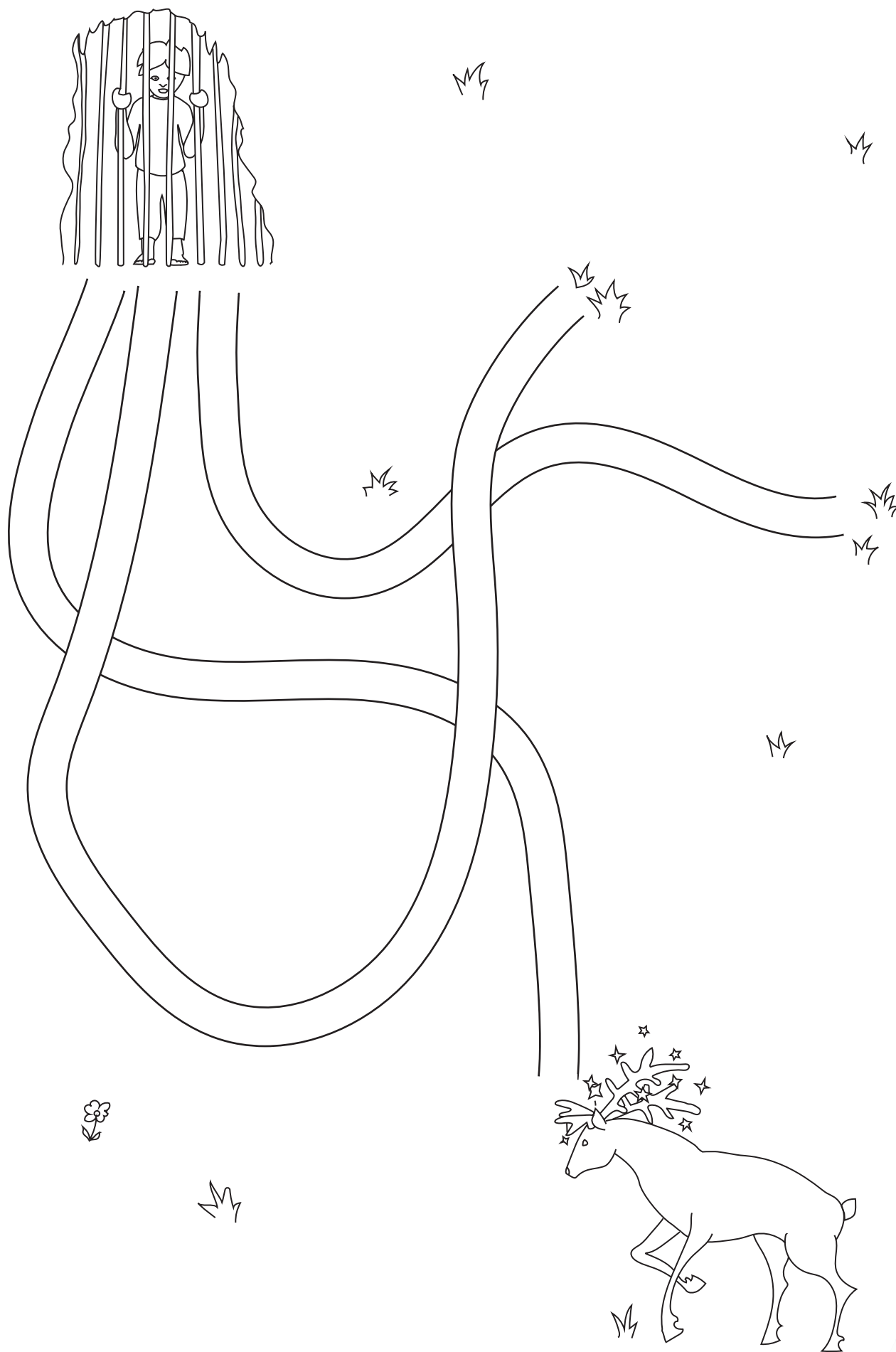
TIP Na procházce parkem nebo zahradou hledáme s dětmi klacky, které vypadají jako paroží a hrajeme si na jeleny.

Pomůžeš najít jelenovi cestu ke Smolíčkovi? Která je ta pravá?

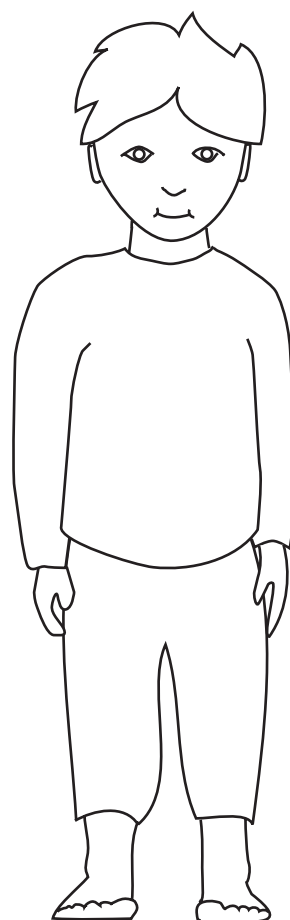
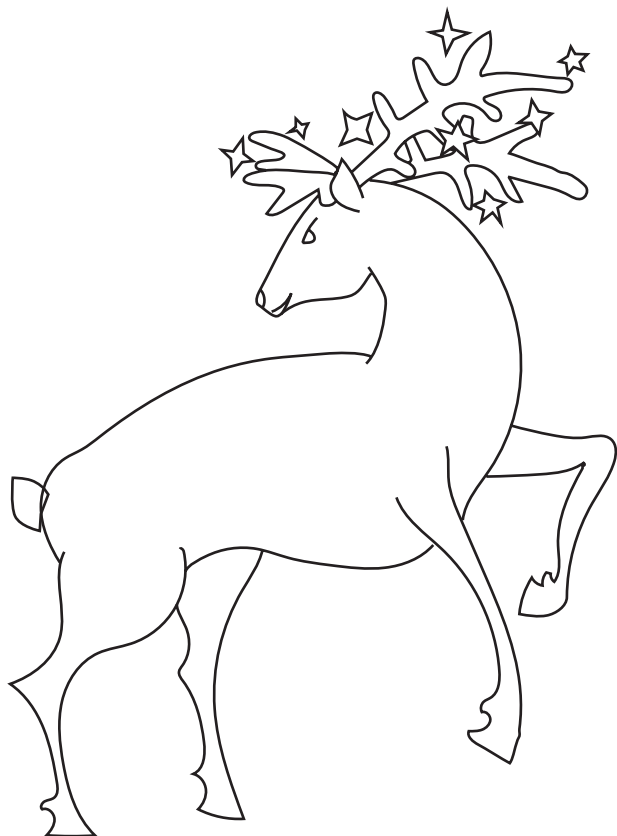
PL 1

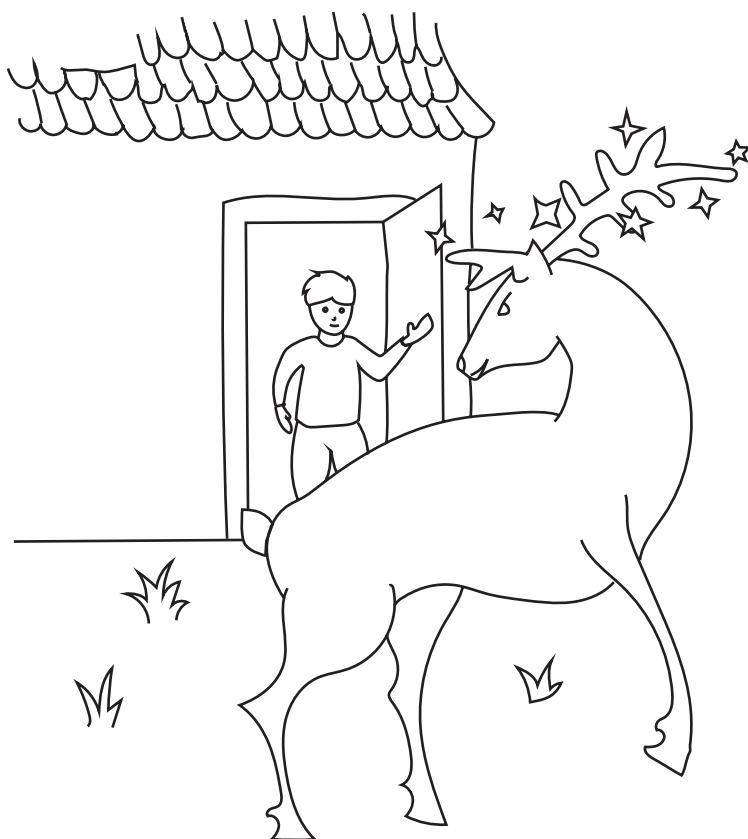

Pojmenuj všechny obrázky a zakroužkuj ten, který do této pohádky nepatří. Obrázky z pohádky vybarvi.

Porovnej dva obrázky. Co chybí na dolním obrázku? Zkus dokreslit všechny zbývající detaily. Podaří se ti vybarvit oba obrázky stejně?

METODICKÉ LISTY – GEOGRAFIE A ZÁKLADNÍ ÚDAJE (PL 4–5)

Výukové metody a strategie:	výklad, diskuze, kladení otázek, rozhovor, práce s obrázky, kreslení
Obecné vzdělávací cíle:	seznámení se s pojmy krajina, hlavní město, vlajka, poznávání typicky české krajiny a pražských památek, samostatné uvažování a schopnost formulace myšlenek, zpěv, poznávání barev, rozvoj jemné motoriky
Dílčí cíle dle RVP:	<hr/> <hr/> <hr/>

KRAJINA

Časová dotace:	20 min
Pomůcky:	obrázky české krajiny (Příloha 3)

Postup:

- 1) Vytiskneme a vystříhneme si obrázky české krajiny (**Příloha 3**). Povídáme si s dětmi o tom, kde žijeme. Ptáme se: *Víte, co je to krajina? Umíte pojmenovat, co je zobrazeno na těchto obrázcích?* Ukazujeme obrázky: hory a kopce, řeka a potok, moře a rybník, lesy a louky, poušť a pole. Děti poznávají, co je na obrázcích.
- 2) Dále se ptáme *Jakou krajinu bychom v Česku nenašli?* Necháme děti rozdělit obrázky na 2 skupiny: krajina v Česku a krajina v cizích zemích, kterou u nás nenajdeme.
- 3) Obrázky opět položíme do původních dvojic vedle sebe a necháme děti porovnávat, co je ve skutečnosti větší: hora nebo kopec, moře nebo rybník, poušť nebo pole atd.

TIP Zkusíme si s dětmi vzpomenout, jaké už známe písničky a básničky o přírodě (lese, louce, potůčku) a naučíme se další **ZDE**.

TIP Můžeme doplnit pohybové aktivity: skok do rybníka, most přes řeku – chůze, přeskakování potoka atd.

PRAHA

Časová dotace: 20 min

Pomůcky: obrázky Pražského hradu a Karlova mostu (**Příloha 4**), pracovní list (**PL4**), psací a kreslicí potřeby

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o Praze. Každá země má hlavní město (město, kde se vyřizují důležité věci, např. co a jak lidé v zemi mají a můžou dělat). Ptáme se dětí *Určitě hlavní město Česka znáte – je to totiž město, ve kterém bydlíte – jak se jmenuje? Jaké místo máte v Praze rádi? Co se vám u nás v Praze líbí? Kam chodíte s rodiči na procházku?*

2) Ukážeme dětem obrázky **Pražského hradu a Karlova mostu (Příloha 4)**, ptáme se *Víte, co je zobrazeno na obrázku? Byl už někdo z vás na Pražském hradě? Víte, k čemu slouží? Jak se nazývá tento most? Byli jste někdy s rodiči na tomto mostě?*

3) Rozdáme dětem **PL4**. Děti mají za úkol dokreslit oblouky na Karlově mostě. Poté děti mohou obrázek vybarvit.

TIP Naučíme se písničku **Na tom pražským mostě.**

VLAJKA

Časová dotace: 20 min

Pomůcky: pracovní list (**PL5**), pastelky

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o **vlajce**. *Víte, co je to vlajka?* Vlajka je něco jako znamení země. Dřív lidé vůbec nepoužívali cedule a nápisy, ale různé prapory a vlajky – jdou totiž dobře vidět na dálku. Po-

dle těch si takto na dálku mohli říct, kdo je kdo a z jaké je třeba země. Každá země má svou vlajku – každá vlajka je jiná. Když třeba ještě neumíte číst, můžete podle vlajek poznat různé země. Víte, jak vypadá naše česká vlajka?

2) Rozdáme dětem **PL5**, kde podle barvy předmětu děti zjistí barvy **české vlajky**. Povídáme si s dětmi *Víte, jak poznáte barvy české vlajky? Napoví vám barvy obrázků uvnitř políček. Jakou barvu má obrázek v horním políčku: sněhová vločka? Jakou barvu má obrázek v dolním políčku: jahoda? Jakou barvu má obrázek v bočním políčku: švestka?* Potom podle barev předmětů děti vlajku vybarví. Dále se ptáme *Ve kterém ročním období zraje švestka? Kdy uvidíte sněhovou vločku?*

TIP Pro starší děti můžeme políčka vlajky rozstříhat a nechat je samostatně sestavit obdélník.

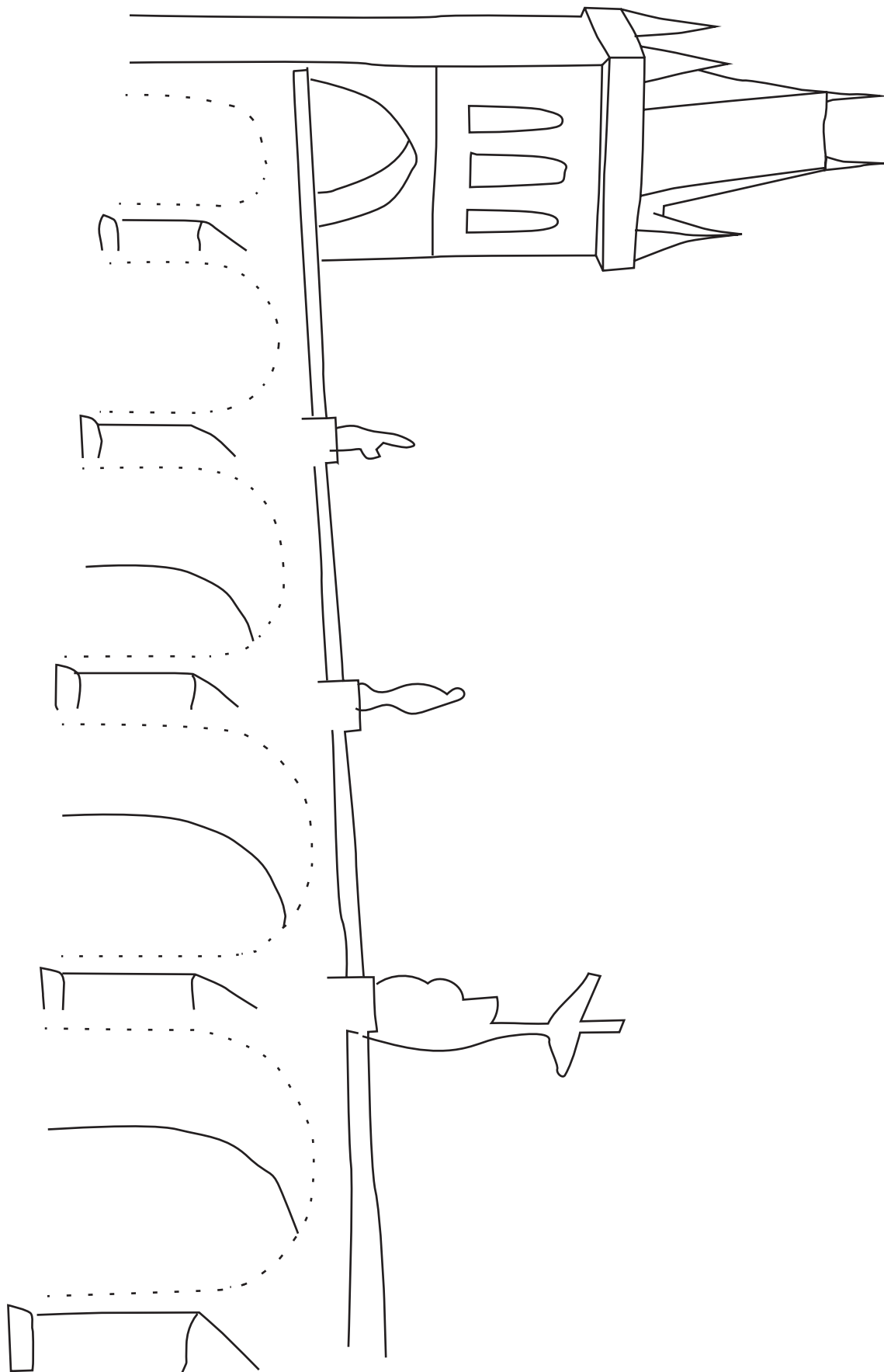
TIP Pokračujeme tématy **vlání a větru**. *Co připomíná slovo vlajka? Co znamená slovo vlaje? Máte rádi, když něco vlaje ve větru? Za větrného dne si s dětmi můžeme udělat vlající den, vyběhnout ven a nechat rozevlát šátky, velké plastové sáčky atd. Inspirace [ZDE](#).*

TIP Zařadíme pohybové aktivity. Například tanec se šátky (vlají, když fouká vítr) nebo na rozpoznávání barev – Čáp ztratil čepičku.

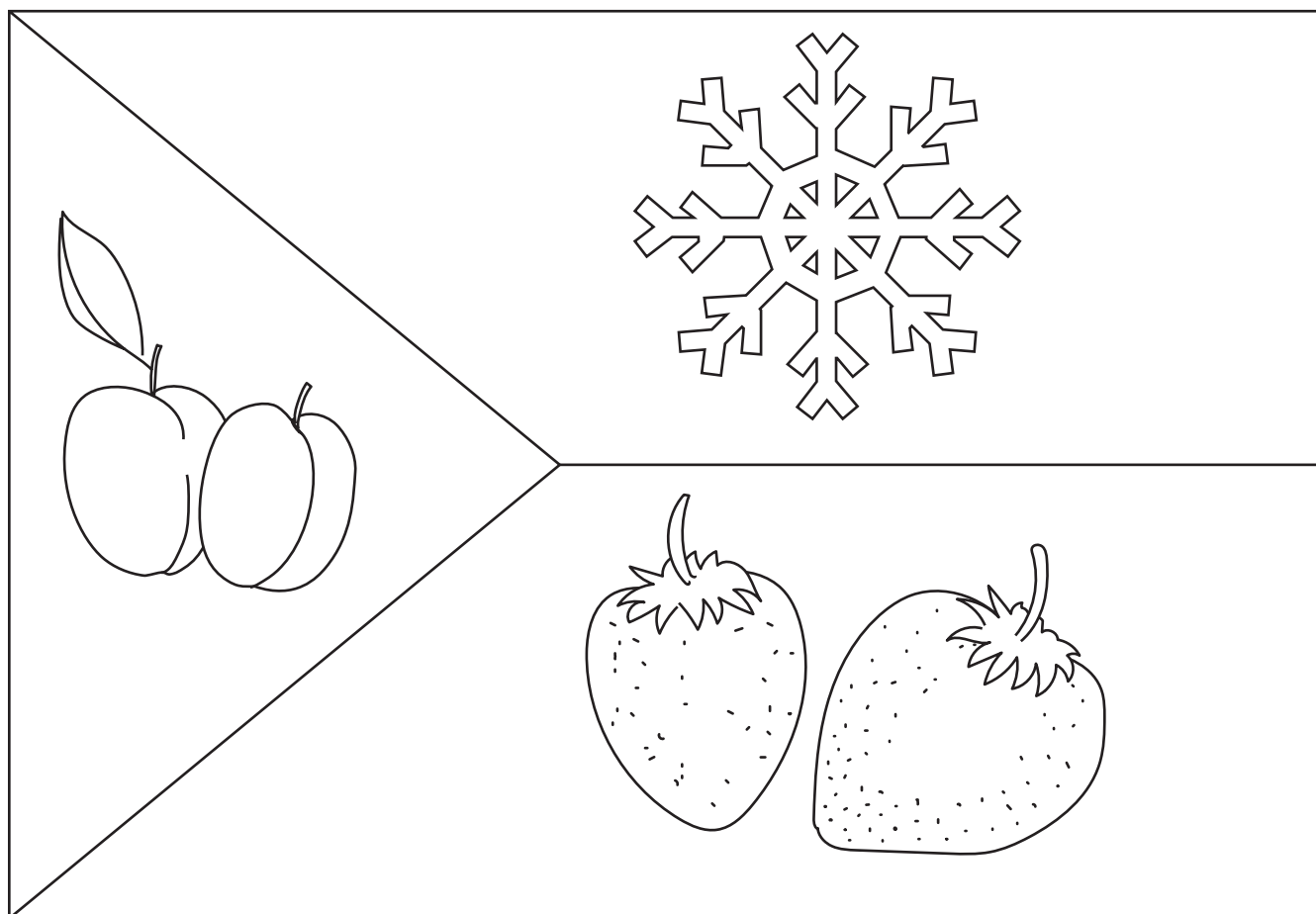

Na obrázku chybí kousek Karlova mostu, zvládneš ho podle přerušované čáry dokreslit a opravit?

Vybarvi českou vlajku podle barvy obrázků, které jsou uvnitř.

METODICKÉ LISTY – FAUNA, FLÓRA, PODNEBÍ (PL 6)

Výukové metody a strategie: diskuze, pohybová nápodoba, hra, poslech, pozorování, zpěv, procházka, skupinová práce, zážitková metoda, projektová výuka

Obecné vzdělávací cíle: rozvoj hrubé motoriky a schopnost nápodoby pohybu, rozvoj jemné motoriky, rozvoj sluchové paměti, kultivace představivosti (rozpoznání obrysu), schopnost pozorovat a popsat základní přírodní jevy, kultivace všímavosti k okolí a ekosystému, znalost ročních období a jejich typických znaků, znalost nejběžnějších českých divokých zvířat, seznámení se s formami vodních toků a nádrží

Dílčí cíle dle RVP:

NAŠE ZVĚŘ

Časová dotace: 30 min

Pomůcky: pracovní list (PL6), psací a kreslicí potřeby

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o tom, jaká znají zvířata, která u nás žijí. *Jaká zvířata venku jste viděli nedávno? Jaká zvířata žijí blízko lidí? Jaká zvířata můžeme potkat v lese? Nebojíte se vzít na ruku broučka, pavouka nebo třeba žížalu? Žijí u nás nějaká nebezpečná zvířata? Zvířat se u nás moc bát nemusíme, nemáme jich mnoho nebezpečných.*

2) Na rozhýbání si zahrajeme hru s různými pohyby zvířat. Děti mohou napodobit pohyb dle vlastní fantazie (zkuste i krtka, veverku, kobyliku, berušku, stonožku, pavouka, vránu, kačenu...).

3) S dětmi vypracujeme pracovní list **PL6**, kde mají přiřadit stín ke správnému zvířeti. Zeptáme se *Znáte všechna zvířata na obrázku?* Po vypracování úkolu se ještě jednou podíváme na obrázek a zopakujeme jména zvířat. Poté děti papír otočí a zkusí vyjmenovat všechna zvířata, která tam byla.

MOJE FOTKA PŘÍRODY

Časová dotace: 40 min

Pomůcky: čtvrtky tvrdšího papíru, oboustranná lepicí páska, venkovní prostředí vhodné pro sběr přírodnin

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o tom, že kolem nás roste velké množství různých rostlin. Ptáme se *Co všechno roste ze země?* (tráva, květiny, keře, stromy, zelenina, obiloviny).

2) Vydáme se s dětmi na procházku a pozorujeme rostliny kolem nás. Na školkové zahradě sledujeme stromy i keře a jejich proměnu během roku. Ptáme se *Víte, jak se jmenují stromy a keře u nás na zahradě? Jak vypadají na podzim (v zimě, na jaře, v létě)?*

3) Vyrazíme na procházku tam, kde můžeme sbírat rostliny. Na místě se zastavíme, dobře si to tam prohlédneme a vytvoříme si „fotku“ (trvalý záznam) místa, které jsme objevili.

4) Každé dítě dostane čtvrtku papíru (zhruba o velikosti pohlednice), kterou polepíme oboustrannou lepicí páskou. Děti na svou čtvrtku nalepí drobnosti, které se na místě nachází, aby místo zdokumentovaly. Lepíme lístečky, květiny, travu, ale klidně i hlínu či písek.

TIP Zkusíme tvorbu náramkového herbáře a učíme se poznávat rostliny z naší zahrady **TADY**. Na další tvoření s přírodninami se můžeme podívat např. **TADY**. Tvoření s listím najdeme **ZDE**.

JAKÉ MÁME POČASÍ?

Časová dotace: 20 min

Pomůcky: kamínky/dřevěné kostky/čtverečky kartonu, permanentní fixy

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o počasí. U nás v Česku máme různé počasí, záleží hlavně na ročním ob-

dobí. Roční období se u nás střídají, protože slunce, které nám dává světlo a teplo, je od nás někdy blíž, někdy dál. Ptáme se *Jaká máme roční období? Jaké je teď roční období? Jaké bývá počasí v létě/na podzim/v zimě/na jaře?*

2) Naučíme se písničku o ročních obdobích, např. [TUTO](#).

3) Vyrobíme si **počasníček** na sledování počasí s dětmi. Na čtverečky kartonu (kamínky nebo dřevěné kostky) namalujeme různé obrázky počasí, podle toho, jak je právě venku. Postupně nám vznikne sada různých obrázků.

TIP Jako stojan na obrázky s počasím můžeme použít plato od vajec.

4) Přes den se s dětmi díváme z okna, vycházíme ven, počasí sledujeme a pojmenováváme. Odpoledne společně poskládáme kamínky / kartičky všech jevů počasí, které se přes den vystřídaly.

TIP Zkusíme na obrázky s počasím odstupňovat sílu: silný vítr – slabý vítr / mlha – mžení – krápní – pršení – liják atd. Dětem rozšiřujeme slovní zásobu detailním pojmenováním. Více o tom, jak sledovat počasí, najdeme např. [ZDE](#).

VODA V ČESKÉ KRAJINĚ

Časová dotace: 30 min

Pomůcky: běžné předměty, které máme ve školce (kostky, šátky, provázky, stuhy atp.)

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o vodě v české krajině. Ptáme se *Kde všude najdeme vodu u nás v přírodě? Máme v Česku moře?* Učíme se s dětmi pojmy: rosa, kaluž, tůňka, jezero, přehrada, rybník, potok, řeka, pramen, studánka, bažina, vodopád atd.

2) Zahrajeme si na potůček. Postavíme se do zástupu za sebe nebo můžeme se držet za ruce. Potůček vedeme, ostatní kopírují náš pohyb. Potom se v první pozici vystřídáme. Můžeme zadat podmínky: děti se nesmí dotknout žádného nábytku nebo určíme dětem, okolo čeho mají jako

potůček téci. Děti si musí slovní popis zapamatovat a splnit ho.

3) Z kostek, šátků a provázků si po celé herně postavíme rozmanité vodní toky a plochy, které jsme si zapamatovali. Po ukončení staveb a hraní využijeme výtvar jako dráhu k přeskokování. Dětem stanovíme trasu. Pro starší děti zařadíme trénink skoku snožmo, jen jednou nohou atp.

4) Po skákání uklidíme stavby, děti si lehnou na podlahu, odpočívají, uvolní tělo. K poslechu pustíme **Vltavu** (druhá symfonická báseň z cyklu Má vlast skladatele Bedřicha Smetany). Při poslechu si zkusí představovat, jak teče a bublá voda v řece. Po odpočinku dětem řekneme, že poslouchaly skladbu Vltava, ptáme se *Slyšeli jste někdy slovo Vltava? Co to je? Byli jste někdy u Vltavy? Připomínala vám skladba zvuky vody? Jak voda skáče, bublá a bzučí?*

5) Ptáme se dětí *Znáte nějaké písničky o vodě? Jaké?* Učíme se písničky: např. **Holka modrooká, Teče voda teče, Mrak, Kapky.**

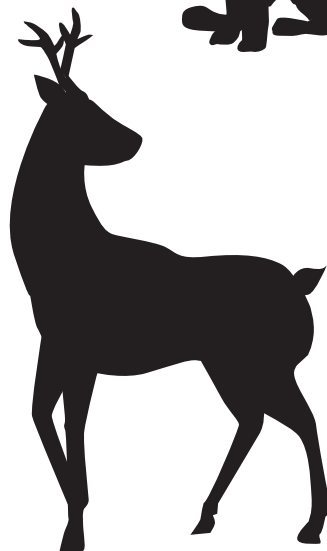
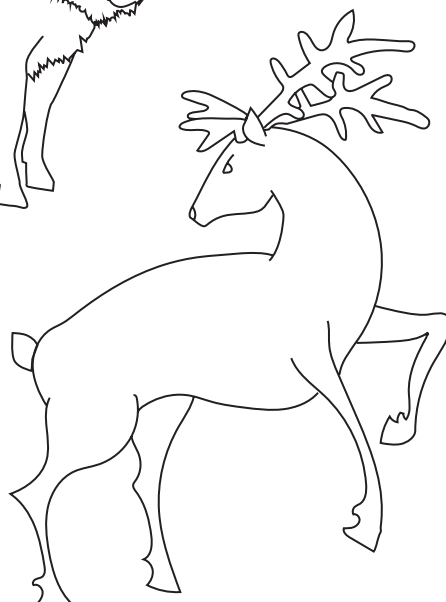
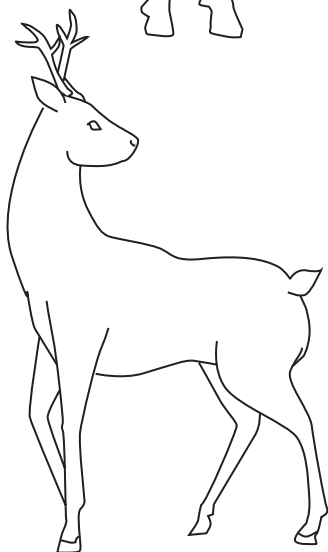
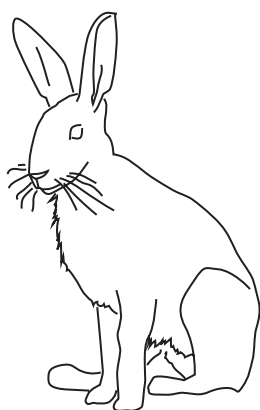
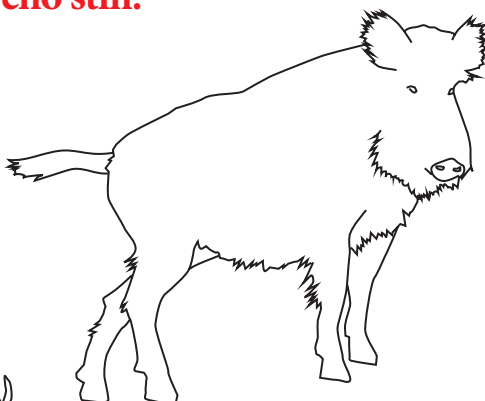
6) Naplánujeme si procházku k nejbližšímu vodnímu toku nebo dokonce k Vltavě.

TIP Na další hry a tvoření s vodou se můžeme podívat např. **TADY** nebo **ZDE**.

Spoj zvířátko a jeho stín.

METODICKÉ LISTY – JAZYK A OBYVATELSTVO (PL7)

Výukové metody a strategie:	diskuze, povídání, hra, poslech, výtvarná tvorba, pozorování, říkadla, skupinová práce, zážitková metoda, projektová výuka
Obecné vzdělávací cíle:	pochopení pojmů cizí řeč a říkadlo, rozvoj sluchové a jazykové citlivosti, trénink jazykových dovedností a výslovnosti, rozvoj jemné motoriky, schopnost rozumět a napodobit gesto a výraz obličeje, schopnost číst emoci, kultivace pozorování a všímavosti k osobám kolem sebe
Dílčí cíle dle RVP:	<hr/> <hr/> <hr/>

JAK SPOLU MLUVÍME?

Časová dotace: 20 min

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o tom, v jaké zemi žijeme a jakým jazykem mluvíme. Ptáme se *Jak se nazývá naše země? Slyšeli jste už někdy o nějaké jiné zemi než je Česko? Cizí zemi můžeme poznat třeba podle toho, že se tam mluví jinak – jinou řečí. Jak se mluví v Česku? Byli jste někde, kde se mluví řečí, které nerozumíte? Znáte nějakou cizí řeč / slovo?*

Ptáme se dětí s OMJ *Z jaké země pocházíte? Jakou řeč umíte?* Povíme si něco málo o zemi, ze které děti nebo jejich rodina pochází: jaká je, zda o ní děti něco vědí atd.

2) Dále se ptáme *Zkusili jste si někdy vymyslet vlastní řeč?* Povídáme si chvíli vymyšlenou řečí. Potom posíláme po kruhu předmět a místo: „Na, tady máš. – Děkuji.“, si každý vymyslí vlastní zástupná slova, která říká kamarádovi při předání. Vymyšleniny po sobě neopakujeme. Potom se ptáme *Jaké to je, když někomu nerozumíme, co říká? Bavilo vás vymýšlet si cizí řeč?*

3) Ptáme se dětí: *Dá se povídat i beze slov? Rozumíme si i bez povídání? Zahrajeme si s dětmi hry v kruhu.*

Gesta

Stojíme v kruhu, ukážeme dětem gesto. Děti po nás gesto vždy zopakují a řeknou, co znamená. Např. kývání hlavou (souhlas), vrtění hlavou (nesouhlas), nastavená dlaň (prosba o dar/věc), zvednutý ukazováček (výstraha, upozornění), dlaně před hrudí (obrana, odmítnutí), dlaně obejmou paže (strach, zima).

Pocity

Ptáme se dětí: *Jak se tvářím, když mám radost/smutek/strach/naštvaní...?* Všichni společně, nebo postupně po kruhu zkouší předvést zadaný pocit.

TVOŘENÍ: KAŽDÝ JE JINÝ

Časová dotace:

30–40 min

Pomůcky:

čtvrtky tvrdšího papíru, kartonové a papírové odstřížky různých tvarů a velikostí, barevné papíry, vytríděné plastové obaly a sáčky, nůžky, lepidlo nebo oboustranná lepicí páska

Postup:

- 1) Povídáme si s dětmi o tom, že na světě žije mnoho různých lidí: někteří jsou malí, někteří velcí, někteří zrzaví, jiní blondatí. Vytvoříme si různé obličejové masky všech barev a tvarů na oslavu naší rozmanitosti.
- 2) Na čtvrtku tvrdého papíru si každý nalepí vybraný ovál z barevného papíru (obličej). Dle schopností dětí ovály připravíme sami nebo je necháme ovály samostatně vystříhnout.
- 3) Části obličejové masky pak děti samy dolepují, vybírají si z různých materiálů a odstřížků, které volně rozložíme na stole. Těžší kousky podlepíme oboustrannou lepicí páskou.
- 4) Obličejům pak vymyslíme jména, pověsíme je do dlouhé řady a popisujeme, jaké obličejové masky jsou, co se nám na nich líbí, co je na nich legrační, pojmenováváme barvy, tvary (starší děti) atd.
- 5) Při reflexi aktivity si povídáme o rozdílech a rozmanitosti. Každý člověk/každá věc může být pěkná nějak jinak.

Inspirace k tvoření: Každý je jiný

HRA: KAŽDÝ JE JINÝ

Časová dotace: 15 min

Pomůcky: pracovní list (PL7), psací a kreslicí potřeby

Postup:

1) Povídáme si s dětmi: Každý z nás je trochu jiný než ostatní, Kája je jiný než Franta a v Africe je to jiné než u nás v Česku. A díky tomu není na světě nuda. Zahrajeme si hru: Co máme jiného než ostatní děti?

2) Postavíme se do velkého kruhu. Očima vybereme jednoho z kamarádů a přijdeme na jednu věc, která je na nás a kamarádovi odlišná. Všímací si svého těla, ne oblečení (částí těla, vlasů, zubů, očí, výšky). Např. „Jarda je vyšší než já.“ „Kuba má modré oči, ale já mám hnědé.“ Další na řadě je kamarád, o kterém hráč mluvil.

TIP Ztížíme pravidla a hrajeme hru tak, že hledáme to, co se nám líbí na kamarádovi. Najdeme na něm něco odlišného z toho, jaký je, nebo z toho, co umí. „Líbí se mi, že Bětko umí přelézt přes plot (i když já ne).“ „Líbí se mi, že má Tom tmavé oči (i když já ne)...“

3) Vypracujeme s dětmi pracovní list PL7. Děti si prohlédnou obrázek, najdou dva stejné obličejy a propojí je čarou.

ŘÍKADLA

Časová dotace:

30 min

Postup:

Ptáme se dětí: *Co je to říkadlo? A proč se mu asi říká říkadlo?* Naučíme se česká říkadla a doplníme je o jednoduché ukazování.

TIP Navážeme na povídání o řemeslech na metodickém listu Tradice a Řemesla.

Rodinka

To je táta, (ukážeme na palec)
to je máma, (ukazováček)
to je dědek, (prostředníček)
to je bába, (prsteníček)
to je vnouček, malý klouček. (malíček)

Švec

Šije šije švec, (napodobujeme šití)
zlámal kopytec,
zlámal kopyto,
odpusťme mu to. (mávneme rukou)

Meleme, meleme mouku

Meleme, meleme mouku, (kroužíme rukama)
v červeném klobouku,
co nameleme, to prodáme.
My mlynáři nic nedáme. (kroužíme zápěstím)

**Dobře si prohlédni obrázek. Najdi dva stejné obličejce
a propoj je čarou.**

METODICKÉ LISTY – TRADICE A ŘEMESLA (PL 8–10)

Výukové metody a strategie:	povídání, diskuze, vyrábění, výtvarné aktivity, hra, dramatizace, čtení, exkurze a procházky, divadelní představení, projektová výuka, zážitková metoda
Obecné vzdělávací cíle:	seznámení se s pojmem řemeslo a se zástupci českých řemesel, rozvoj logického uvažování a představivosti, seznámení se s českými svátky, jejich významem a symboly, schopnost hry s loutkou a rozehrání známého příběhu, rozvoj jemné motoriky, praktický nácvik výtvarné techniky
Dílčí cíle dle RVP:	<hr/> <hr/> <hr/>

ŘEMESLA

Časová dotace:	30 min
Pomůcky:	pracovní list (PL8), psací a kreslicí potřeby

Postup:

1) Povídáme si s dětmi o tom, co jsou řemesla. Řemesla jsou různé druhy práce, které lidé dělají. Dnes už mnoho z nich zaniklo, protože místo lidských rukou práci dělají různé stroje. Ptáme se *Jaká řemesla znáte?* Připomeneme si říkadla, ve kterých se objevil mlynář, švec, případně vzpomeneme na písničky, které s dětmi známe. Povídáme nebo předvádíme, co dělá švec, mlynář, pekař, košíkář, řezník, hrnčíř, rybář.

2) Následně rozdáme dětem pracovní list **PL8**, který samostatně nebo společně vypracují.

DUŠIČKY – SVÁTEK VŠECH SVATÝCH

Časová dotace: 20 min

Postup:

Povídáme si s dětmi o **Dušičkách**. Svátek je vzpomínkou na všechny zemřelé. V zemích s křesťanskou tradicí je zvykem navštívit hřbitov a rodinný hrob (nebo rozptylovou loučku) a zapálit zde svíčku, položit kytici či věnec a se vzpomínkou na zemřelé se pomodlit.

TIPY

- S dětmi čteme kvalitní knihy o smrti. Povídáme si o tom, co o smrti ví a jaké to je někoho ztratit. Tipy na literaturu o smrti pro děti (3–6 let) najdete např. **ZDE**.
- Vydáme se na procházku a s dětmi navštívíme a prohlédneme si hřbitov.
- Zapálíme si svíčky nebo zapneme světýlka ve školce, abychom si připomněli naději světla, které zahání tmy a smutky.

ADVENT

Časová dotace: 30 min příprava s dětmi + odpolední slavnost (60–90 min)

Pomůcky: zavařovací sklenice, akrylové barvy nebo barvy na sklo, štětce, tenký drátek, čajové svíčky, velké množství chvojí, kostým anděla, velká svíce, horký čaj a občerstvení

Postup:

Povídáme si s dětmi o tradicích spojených s obdobím **Adventu**, svátky **sv. Barbory**, **sv. Lucie**, **sv. Mikuláše** a Vánocemi. Ptáme se dětí *Jaké vánoční obyčeje znáte? Jak se na Vánoce připravujete? Pečete doma cukroví? A jaké druhy máte nejraději? Co všechno děláte doma o Vánocích?* Pokud ve třídě jsou děti z jiných zemí, porovnáme, jak se tyto (nebo podobné svátky) slaví tam.

Advent je období čtyř neděl před 25. prosincem, čas radostného očekávání příchodu Spasitele, přípravy na Vánoce, doba rozjímání a dobročinnosti. V západní tradici je advent také dobou zklidnění, odpočinku od sklizně. Adventní příběhy, tvoření či omalovánky najdeme **ZDE**.

TIP Pustíme si Vánoční koledy a navozujeme tak magickou atmosféru vánočního klidu a pohody. Koledy měly původně především náboženskou tematiku a oslavovaly cestu do Betléma a narození Ježíška. V jejich obsahu však najdeme i náladu zimního času, přání dobra, zdraví a požehnání. Koledy: **Tichá noc, Jak jsi krásné neviňátko, Půjdem spolu do Betléma, Pásli ovce Valaši**

ADVENTNÍ SLAVNOST PRO RODIČE A DĚTI

- 1) Vyrobíme s dětmi svítilny ze zavařovacích sklenic. Kolem uzávěru sklenice upevníme tenký drátek a vytvoříme ucho, aby se dala nosit jako lampion. Děti si svou sklenici pomalují barvami na sklo nebo akrylovými barvami (více [ZDE](#)).
- 2) Na zahradě školky vytvoříme spirálu z jehličnatých větví, chvojí (průměr 3–5 m).
- 3) S dětmi si před slavností povídáme o tématech: ztišení, porozumění, světlo, tma, radost, očekávání.
- 4) Slavnost naplánujeme na čas, kdy je již venku šero, v místě, kam nezasahuje pouliční osvětlení, necháme tak děti prožít kontrast tmy a světla.
- 5) Slavnost začíná příchodem anděla, který do tmy zapálí svíčku a projde celou spirálou. Stojí uprostřed se zapálenou svící a čeká na příchod dětí. Děti projdou do středu, kde jim anděl zapálí čajovou svíčku, kterou vhodí do sklenice. Potom se vydají spirálou zpátky a svítilnu pokládají na spirálu. Akci začne jedna z učitelek, aby děti pochopily, co mají dělat.
- 6) Po rozzáření spirály můžeme slavnost zakončit zpěvem koled, přesunem do tepla a světla, drobnou hostinou s ochutnávkou cukroví od rodičů a horkým čajem.

VÁNOCE. STÍNOVÉ DIVADLO

Časová dotace:	60 min vlastní příprava, 30 min výroba s dětmi, 30 min hra
Pomůcky:	kartonová krabice, kancelářský nůž, nůžky, pečicí papír, lepidlo, světelný zdroj (silná lampička, přenosný reflektor), černý papír, bílé fixy, lepicí páska, špejle

Postup:

Zahrajeme si s dětmi vánoční příběh pomocí stínového divadla. Podklady a informace o křesťanské tradici slavení narození Ježíše můžeme získat [ZDE](#).

1) Připravíme si jednoduchou scénu pro stínové divadlo z kartonové krabice a pečicího papíru. Návod najdeme [TADY](#) nebo [ZDE](#).

2) Vytvoříme loutky – postavy z vánočního příběhu (svatá rodina, zvířata, pastýři, mudrci, anděl). Děti nakreslí bílou fixou na tvrdý černý papír jednodušší loutky, např. zvířata. Postavy vystříhneme a pak pomocí pásky upevníme na špejli (pozor, páska také tvoří stín). Postavy složitější na kreslení můžeme připravit pomocí šablony [TADY](#) nebo [ZDE](#).

3) Dětem se zpravidla dobře hraje, pokud je akce vedena dospělým. Zahrajeme proto postavy Josefa a Marie, abychom mohli posouvat děj a děti se do něj mohly přidávat a rozehrávat scény. Vánoční příběh najdeme např. [TADY](#).

TIP Postavy pro vánoční papírové divadlo (ne stínové), jednodušší na vystřihování, najdeme [TADY](#) a [ZDE](#).

VÁNOČNÍ LODIČKY

Časová dotace: 40 min

Pomůcky: skořápky vlašských ořechů, plastelína, párátko, lístečky, nádoba s vodou, čajové svíčky, pracovní list (PL9), psací a kreslicí potřeby

Postup:

Ořechové skořápky jsou tradičním materiálem k výrobě vánočních ozdob a zejména lodiček se svíčkami. Pokud nemáme vhodné podmínky, abychom ukázali dětem práci s voskem, vyrobíme si lodičky bez svíčky.

1) Děti do skořápky natlačí kousek plastelíny, zapíchnou párátko a na párátko navléknou lísteček, který najdou při dopolední procházce.

2) Povídáme si s dětmi o významu oslavy Vánoc, darech a přáních (co přejeme kamarádům, rodině, celému světu).

3) Do široké nádoby s vodou vložíme rozsvícené čajové svíčky a mezi ně s dětmi spouštíme jejich lodičky, plující za světlem. Říkáme: vypouštíme lodičky na vodu a dobrá přání do vzduchu. Při vypouštění děti vyslovují své přání.

4) Rozdáme dětem pracovní list **PL9**, kde mají za úkol rozpoznat vánoční symboly.

TŘI KRÁLOVÉ

Časová dotace:	30 min
Pomůcky:	ruličky od toaletního papíru, nůžky, voskovky, fixy, betlém nebo vánoční hvězda

Postup:

- 1) Povídáme si s dětmi o třech králích, putování za znamením a darech. *Děti, víte, kdo byli Tři králové? Víte, kam putovali a jak se jmenovali? Jak si je představujete? Proč s sebou přinesli dary?* Svátek Tří králů se v katolické tradici slaví 6. ledna. Oficiálně se jedná o svátek Zjevení Páně, připomínku toho, že lidé (mudrci a pastýři) spatří a uctí narozeného Ježíše. Příběh o mudrcích se v průběhu času ustálil v legendu o třech králích.
- 2) Uspořádáme velkolepé putování tří králů s loutkami. Převyprávíme si společně příběh [ZDE](#) (v odkazu najdeme také omalovánky, pracovní listy a tipy na výtvarné tvoření).
- 3) Vyrobíme si s dětmi krále z toaletních ruliček. Jeden konec se děti nastříhají, tak vznikne koruna. Pak dokreslí postavám obličej a oděv ve spodní části ruličky.
- 4) Povídáme si o tom, jak králové putovali a jaká byla jejich cesta *Jaká nebezpečí na ně mohla číhat?* Postavíme společně dlouhou cestu z předmětů v herně, kterou jsme s dětmi vymysleli, a nachystáme králům nebezpečí.
- 5) Se svými loutkami si děti pak společně hrají příběh o tomto putování, navzájem animují nebezpečí atd. Na závěr hry si rozsvítíme vánoční hvězdu/vystavíme betlém a všechny loutky mohou doputovat k cíli.

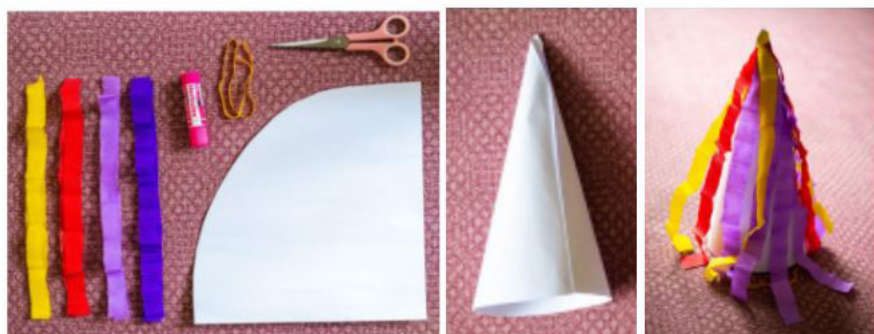

Časová dotace: 30 min

Pomůcky: čtvrtky A3, krepové různobarevné papíry, vodovky nebo temperové barvy, štětce, kelímky s vodou, nůžky, lepidlo/sešíváčka, provázky

Postup:

- 1) Povídáme si s dětmi o masopustních tradicích a maskách. *Už jste někdy slyšeli slovo masopust? Co myslíte, že znamená? A co slovo půst? Slavíte nějak tento svátek?* Masopust nastává po svátku Tří králů. Konec připadá na Popeleční středu a ta je závislá na datu Velikonoc. Slovo masopust znamená „opuštění masa“. Během těchto dní se mělo hodovat, veselit, hodně jíst a pít, aby se člověk připravil na čtyřicet dní půstu, které následovaly. Na Masopust se pořádá karneval, mezi hlavní masky patří například Slaměný, Žid, Medvěd, Strakatý, Smrtka, Kůň, Koza, Kohout, Hudebníci a další.
- 2) Uspořádáme ve školce karneval. Vyrobit si s dětmi klobouky Strakatého. Pro každé dítě nachystáme půlkruh vystřižený ze čtvrtky A3. Děti papír vybarví vodovkami nebo temperovými barvami.
- 3) Necháme klobouky uschnout. Děti nastříhají krepové různobarevné papíry na proužky.
- 4) Půlkruhy čtvrtek slepíme lepidlem či sešijeme sešíváčkou tak, aby nám vznikly klobouky ve tvaru kužele a ozdobíme je „štrápcem“ z krepového papíru.
- 5) Do čtvrtky uděláme dírky, protáhneme a zauzlujeme provázek, který nám bude držet klobouk na hlavě.

TIP Hry, básničky a pracovní listy na Masopust najdeme např. [ZDE](#) nebo [TADY](#).

VELIKONOCE

Časová dotace: 20 min

Pomůcky: semínka řeřichy, kelímky na setí, proutky, provázky

Postup:

Povídáme si s dětmi o tradicích spojených s Velikonocemi. Pokud jsou ve třídě děti z jiných zemí, porovnáme, jak se tento svátek slaví tam.

Oslava Velikonoc se odvozuje od židovské tradice dvou statků, které souvisejí s obnovou přírody. Pro pastevce i zemědělce byl první jarní úplněk začátkem nového roku, a tedy i nového života. Židé dali svátku jara nový význam oslavou vyvedení židovského národa z egyptského otroctví. Současný křesťanský význam pak Velikonoce dostaly Kristovou smrtí a zmrtvýchvstáním: láska a život jsou silnější než smrt. Více o velikonočních tradicích najdeme [ZDE](#).

Povídáme si o [symbolech Velikonoc](#) a vypracujeme pracovní list [PL10](#).

TIPY

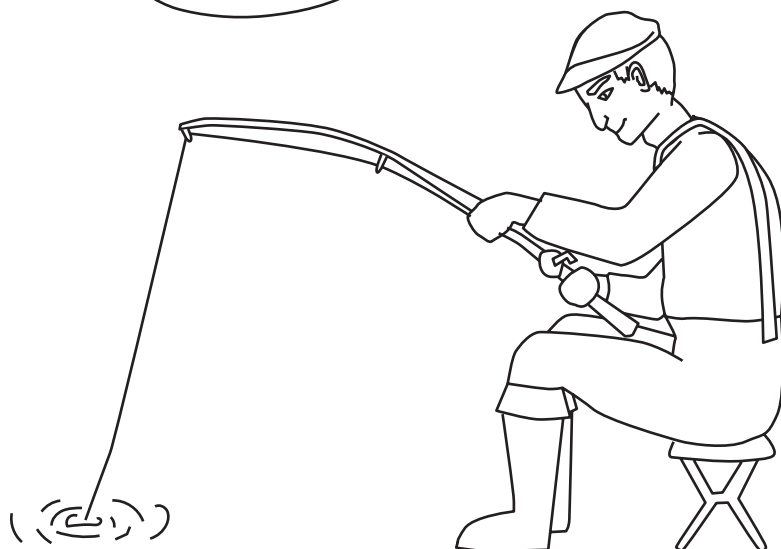
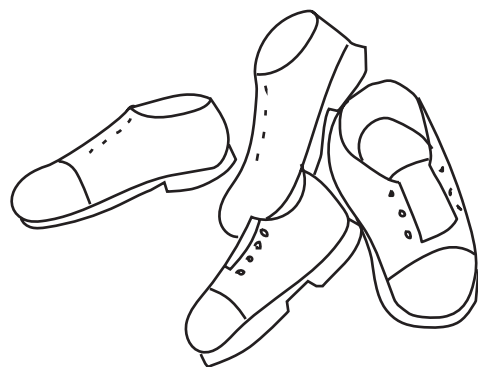
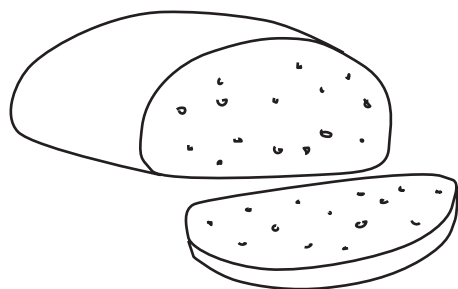
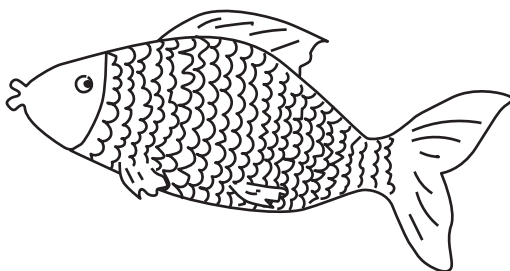
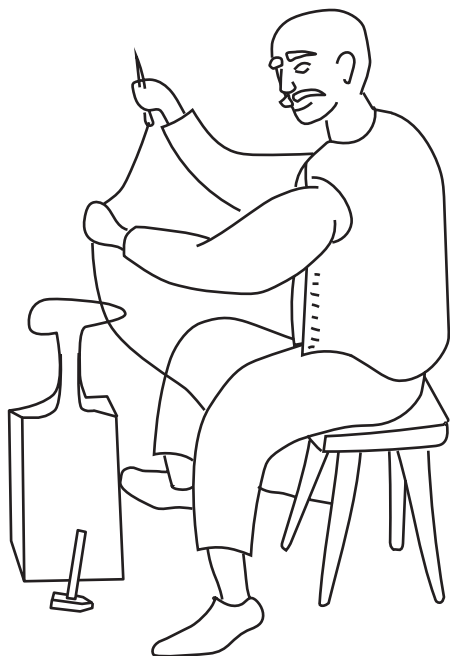
- Oslavíme ve školce nový život a jaro. S dětmi sejeme řeřichu a pozorujeme, jak roste, učíme se o ni pečovat a starat.
- Naplánujeme výlet na farmu, pozorujeme mláďata (např. Toulcův dvůr, Statek se zvířaty – [ZDE](#)).
- Pracujeme s proutím, jedním z prvních jarních materiálů. Inspiraci najdeme např. [TADY](#).
- Naučíme se velikonoční písničku [TADY](#).

Videa a pracovní listy o velikonočních zvycích a také o jiných svátcích můžeme najít [ZDE](#).

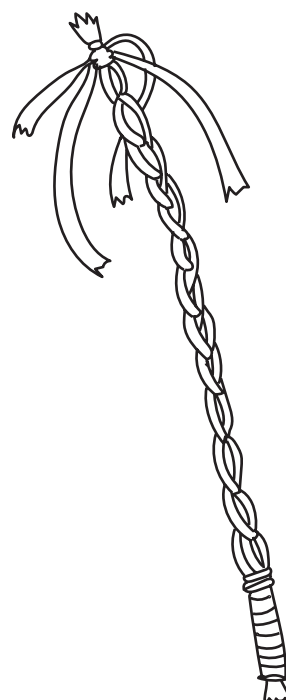
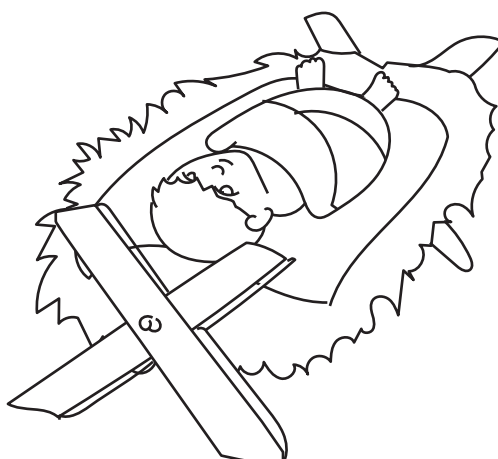
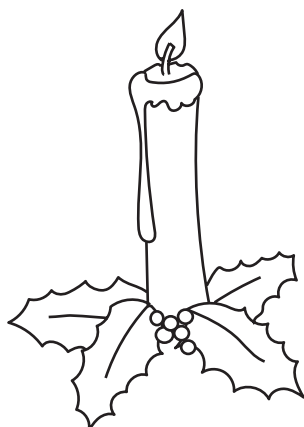
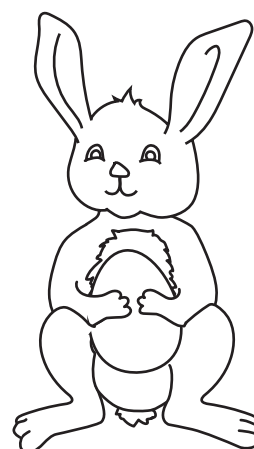
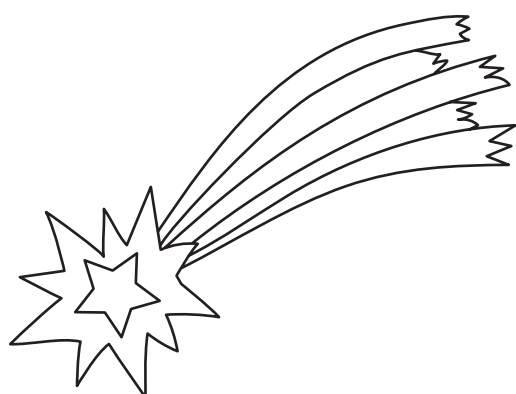
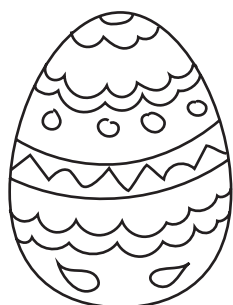
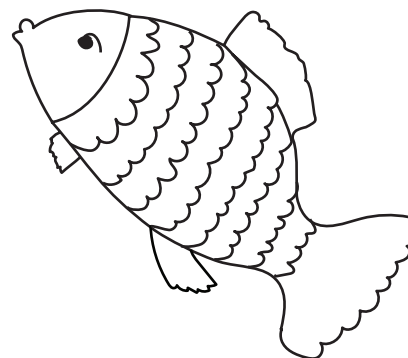

Jakou práci dělají lidé na obrázcích? Spoj postavy a to, co k nim patří. Potom obrázky vybarvi.

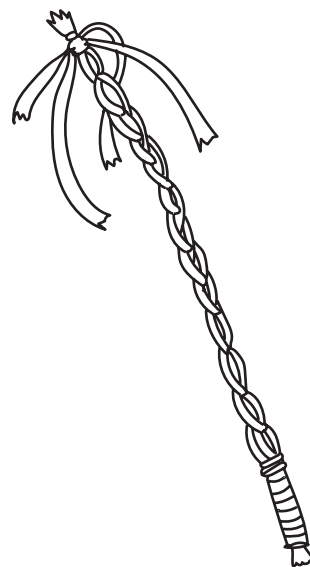
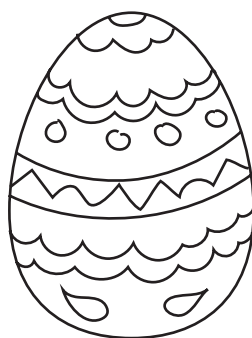
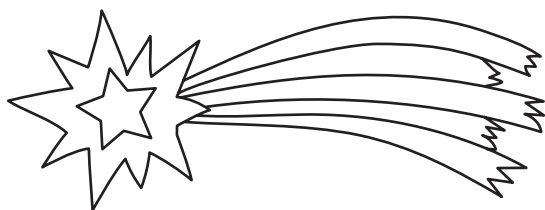
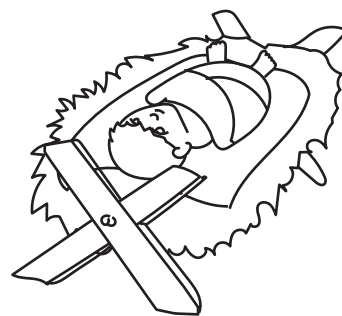
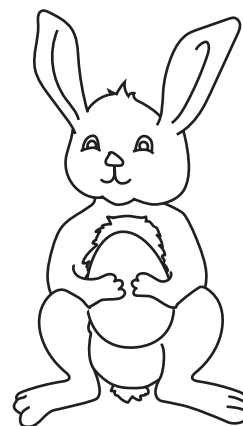
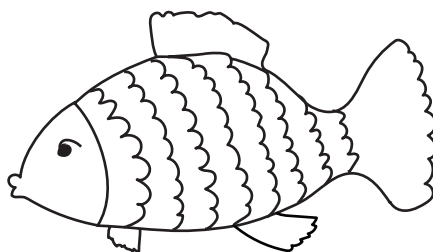
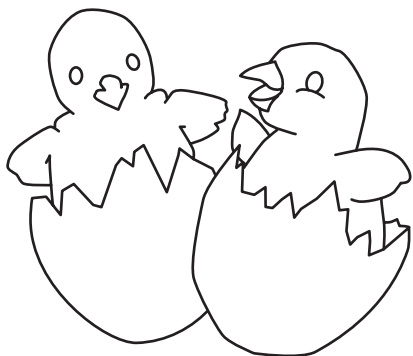

Vyber obrázky, které se týkají Vánoc, a vybarvi je.

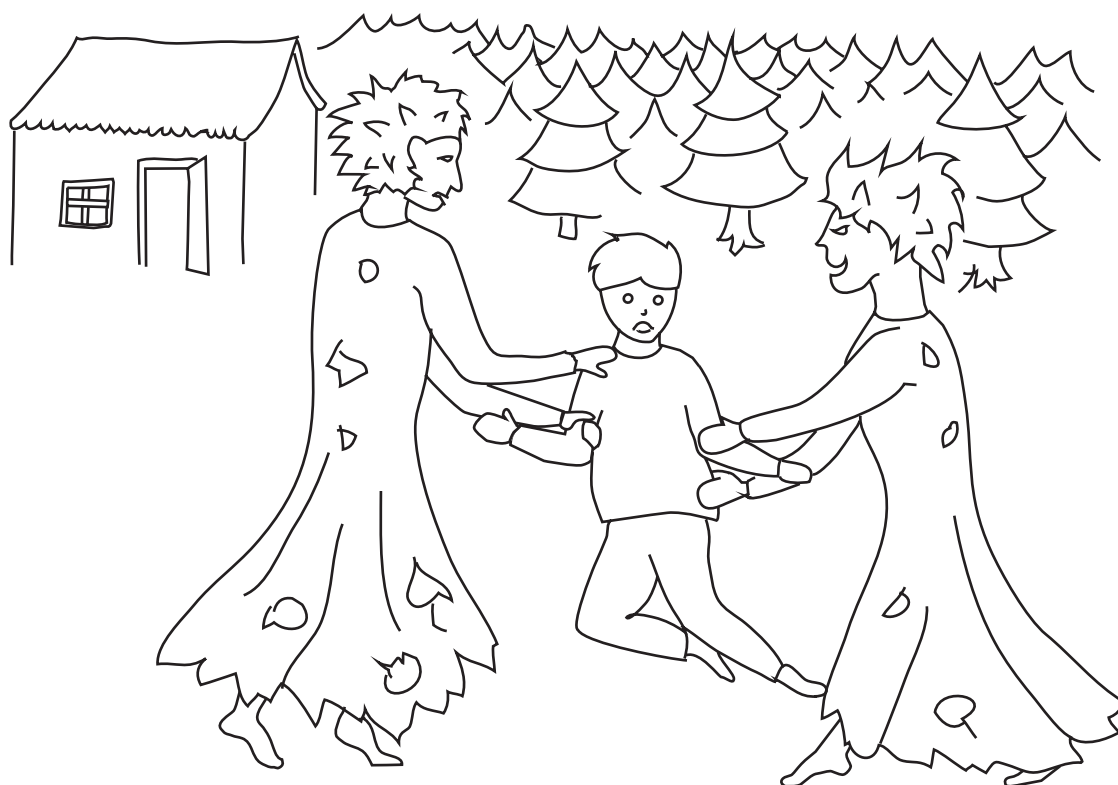

**Vyber správné obrázky týkající se Velikonoc
a vybarvi je.**

PŘÍLOHA 1 – POHÁDKA

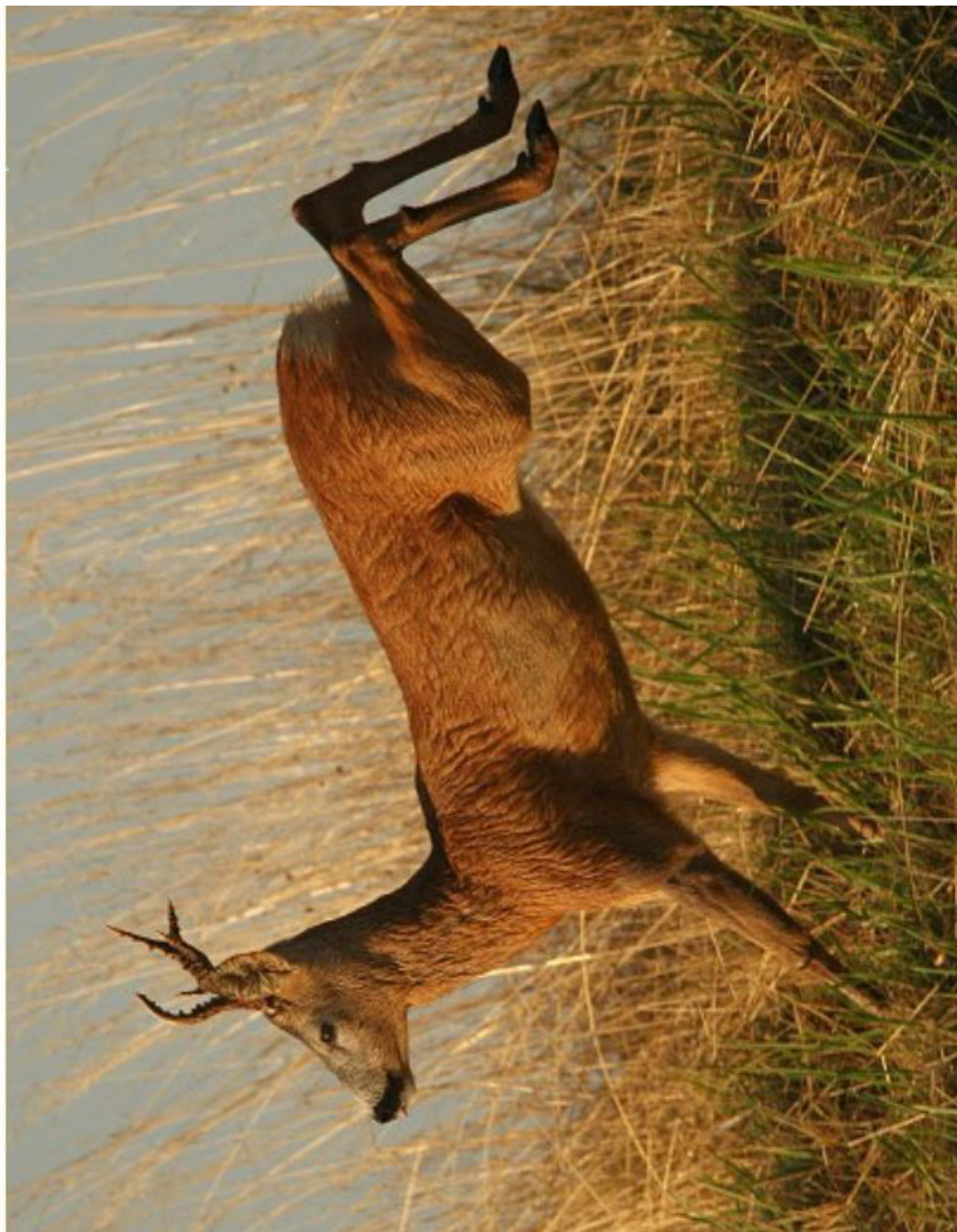

PŘÍLOHA 2 – POHÁDKA

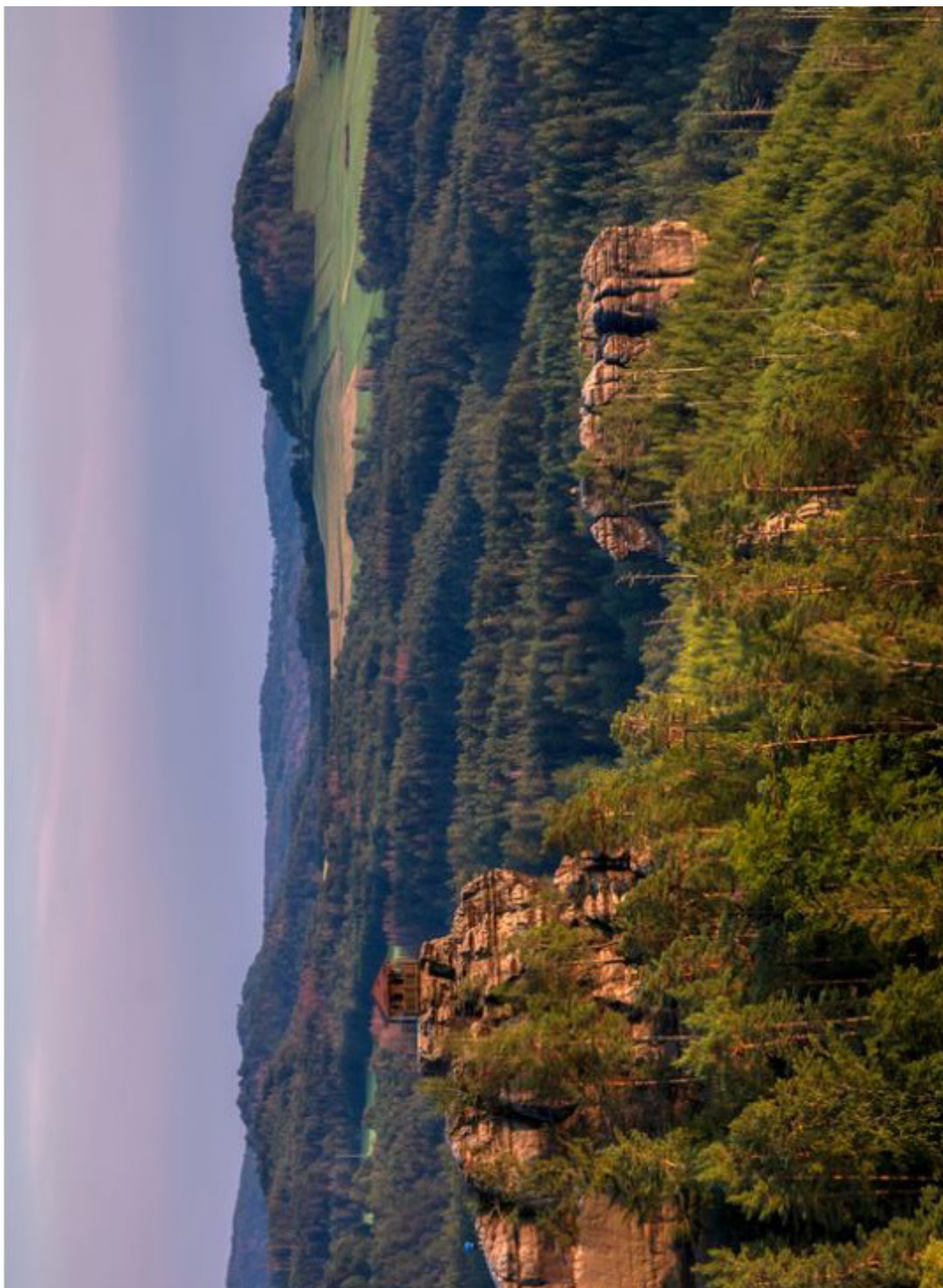

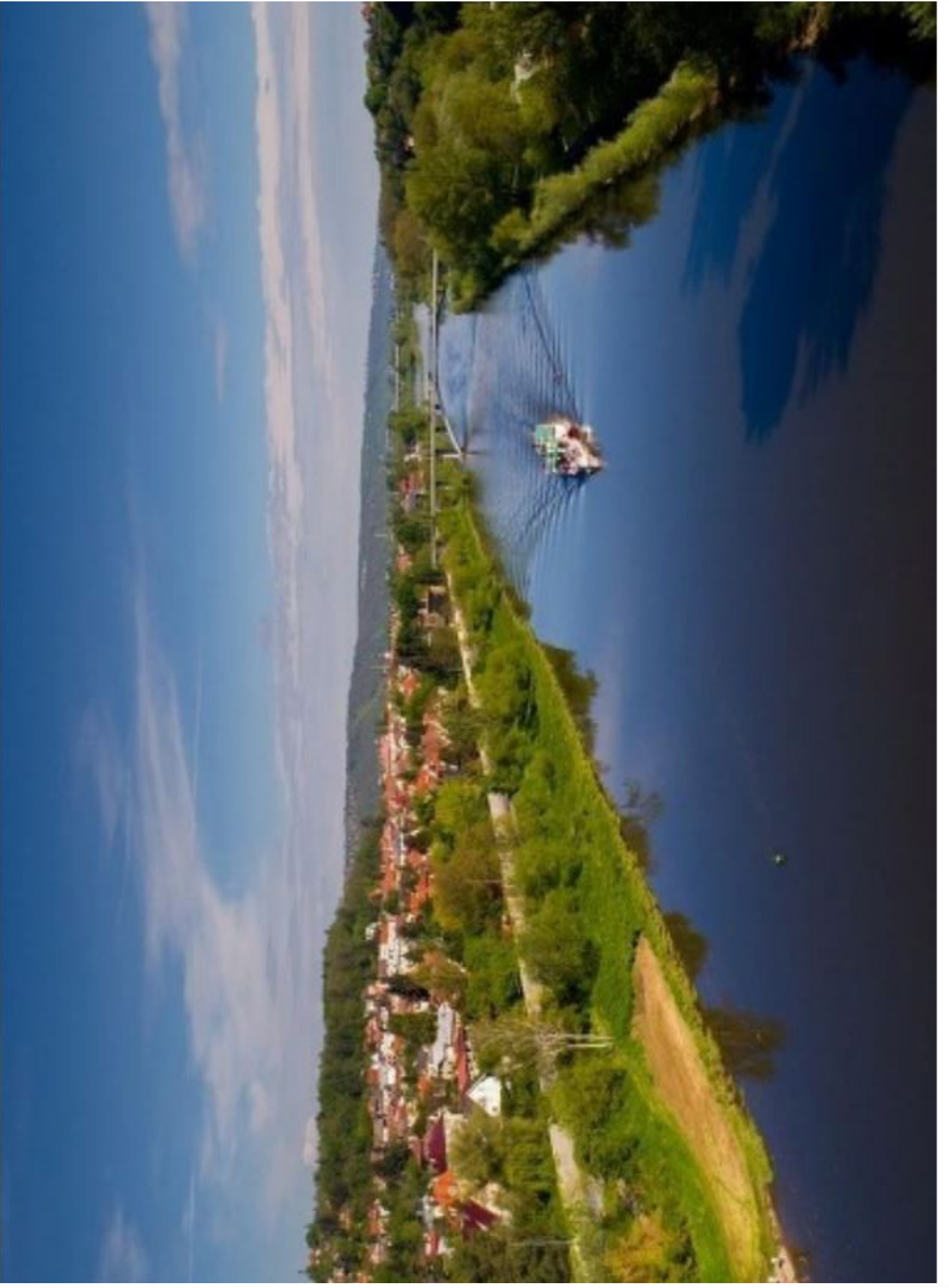

PŘÍLOHA 3 – GEOGRAFIE A ZÁKLADNÍ ÚDAJE

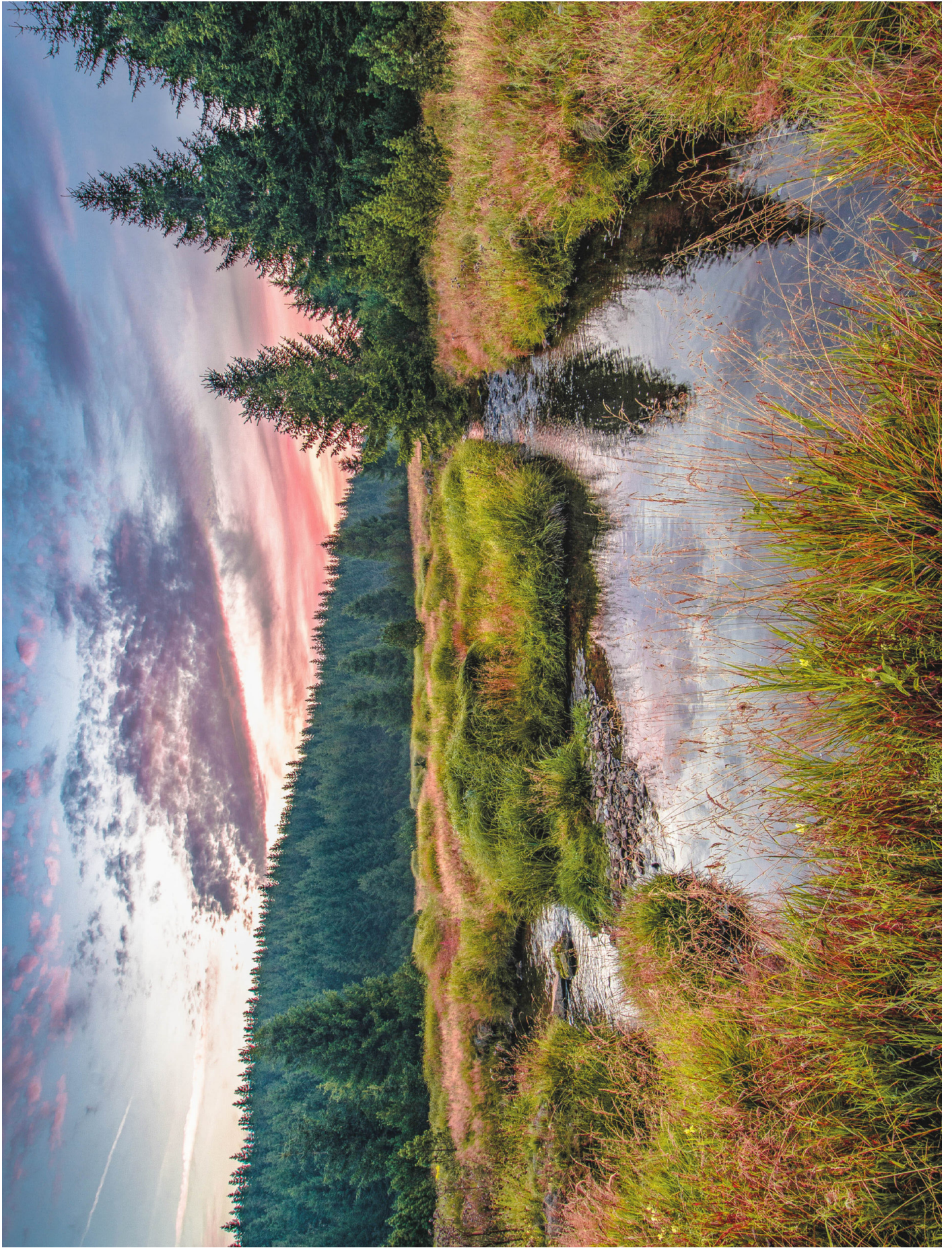

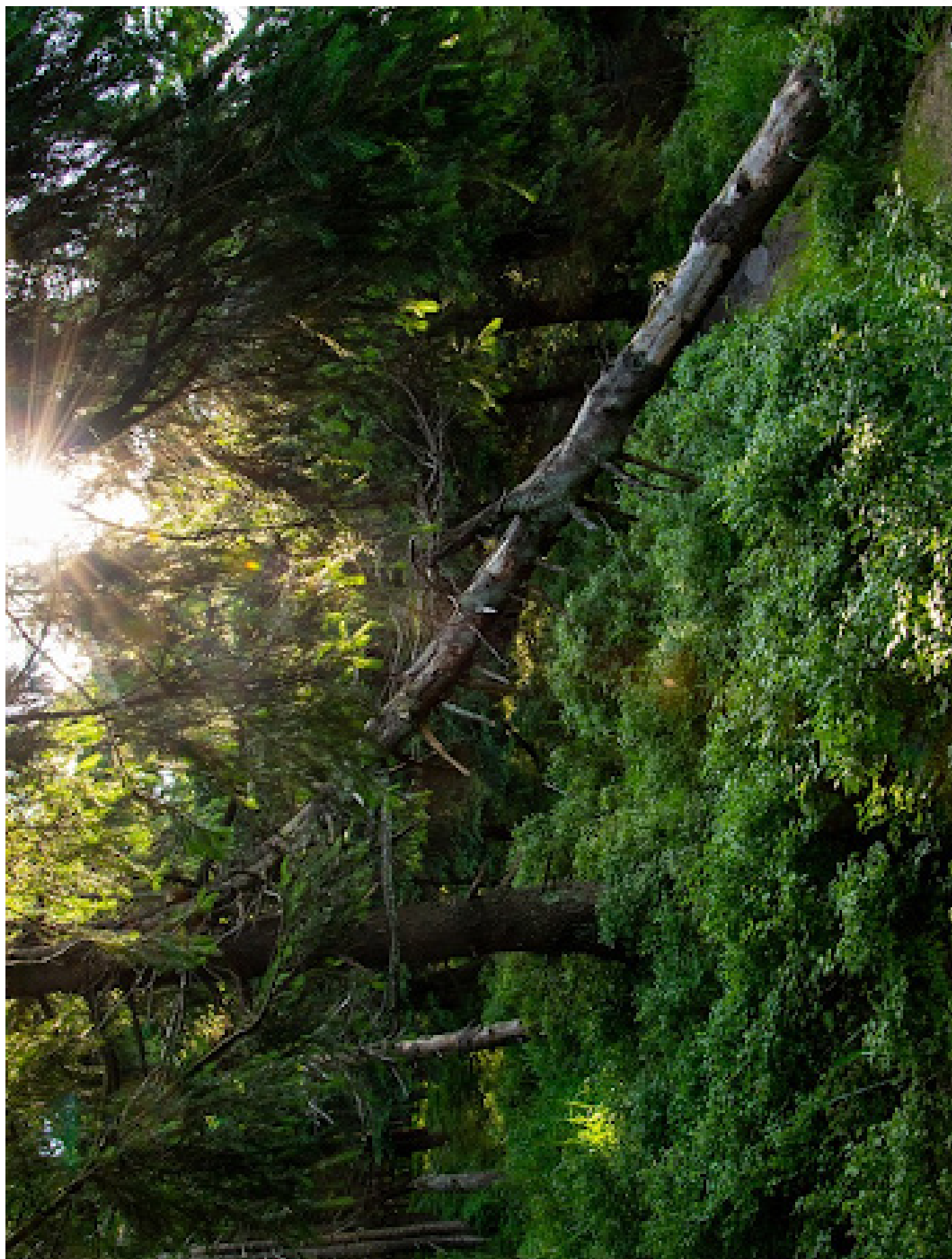

PŘÍLOHA 4 – GEOGRAFIE A ZÁKLADNÍ ÚDAJE

POUŽITÉ ZDROJE

- https://inbaze.cz/wp-content/uploads/2020/07/ceska_pohadka.pdf
- <https://www.youtube.com/watch?v=kPTcuT9fdo0>
- http://www.birdphoto.cz/?lang=cz&sc_lang=cz&action=select&cat_id=2&subcat_id=14&sort_id=84&pg=1
- http://www.birdphoto.cz/?lang=cz&sc_lang=cz&action=select&cat_id=2&subcat_id=14&sort_id=26&pg=1
- <https://www.youtube.com/watch?v=DaudqmKZhlg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=KvUcnlTOp7k>
- https://www.youtube.com/watch?v=BXZK6IPA_bM
- <https://svobodnahra.cz/praxe/>
- https://www.youtube.com/watch?v=8O6_Zv2XZ0k&ab_channel=boni350
- <https://www.ani-muk.cz/produkt/lesni-zvirata-jejich-stopy/>
- <https://www.ani-muk.cz/produkt/hmyzi-omalovanka/>
- <https://jdeteven.cz/games/cz/naramek-s-herbarem>
- <https://svobodnahra.cz/wp-content/uploads/2017/11/START%C3%89RY-LIS-TOV%C3%9DCH-HER-svobodnahra.pdf>
- <https://svobodnahra.cz/wp-content/uploads/2017/11/PO%C4%8CAS%C3%8D-svobodnahra.pdf>
- https://www.youtube.com/watch?v=uI8iTETiSqU&ab_channel=JosefKlenovsk%C3%BD
- <https://www.ucseonline.cz/skola/materska-skola/hudebni-vychova-pro-predskolaky/jaro-leto-podzim-zima/>
- <https://pisnicky-akordy.cz/lidove-pisne/na-tom-prazskym-moste>
- <https://www.dlouhapuncocha.cz/knihy-stitek-smrt--3-6-roky>
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Du%C5%A1i%C4%8Dky>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Slavnost_V%C5%A1ech_svat%C3%BDch
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/Advent>
- <https://jdeteven.cz/games/cz/lampionky>
- <http://www.montessori-srdicko.cz/p/nase-slavnosti.html>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/advent>
- <https://vanoce.vira.cz/nejen-pro-deti/obrazkova-vypraveni>
- https://draktheatre.cz/wp-content/uploads/2020/10/stin_divadlo_na_doma_prac_list.pdf
- <https://cz.pinterest.com/pin/418623727837609631/>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/tri-kralove>
- <https://www.vira.cz/texty/knihovna/kapitoly/symboly-velikonoc>
- <https://svobodnahra.cz/praxe/>

- <https://www.toulcuvdvur.cz/evp-programy?ages%5B0%5D=7&ages%5B1%5D=8&minutes=90%2C300>
- <https://pixabay.com/cs/photos/chod%c3%adm-trekking-mu%c5%be-s%c3%a1m-p%c5%99%c3%adroda-3777203/>
- <https://pixabay.com/cs/photos/krajina-p%c3%adskovec-hora-5541337/>
- <https://dromedar.zoznam.sk/cl/100258/1816613/Prahou-na-vlnach--Najkrajshi-pohlad-na-Stovezatu-je-z-Vltavy>
- <https://www.delfintravel.cz/zajezd/zapadle-kouty-krusnych-hor-a-slavkovskeho-lesa/>
- <https://www.tapetymix.cz/fototapeta/fototapeta-tropicka-plaz-24878>
- <https://pixabay.com/cs/photos/louka-krajina-pole-p%c5%a1enice-p%c5%99%c3%adroda-5453365/>
- <https://pixabay.com/cs/photos/les-slunce-p%c5%99%c3%adroda-krajina-beskydy-3761623/>
- <https://pixabay.com/cs/photos/kv%c4%9btiny-rostliny-louka-pole-6586633/>
- <https://pixabay.com/cs/photos/namibie-pou%c5%a1%c5%a5-p%c3%adsek-du-na-prach-2049203/>
- <https://pixabay.com/cs/photos/rybn%c3%adk-les-p%c5%99%c3%adroda-%c4%8desk%c3%a1-republika-2485741/>
- <https://detske-basnicky.7x.cz/rubriky/priroda-louka-les>
- <https://www.predskolaci.cz/praha/18314>
- <https://pixabay.com/cs/photos/karl%c5%afv-most-starom%c4%9bstsk%c3%a1-mosteck%c3%a1-v%c4%9b%c5%be-3504485/>
- https://c.citybee.cz/files/images/events/102179/card_Hrad-1589923728.jpg
- <https://i.pinimg.com/564x/7f/77/ee/7f77ee2534ec5c47ac1a3462b37974b9.jpg>
- <https://i.pinimg.com/564x/3e/c9/0f/3ec90fcc17a52fecb2dadb45f3b46af1.jpg>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Gi7XObzUcBk>
- https://cdn.knihcentrum.cz/78336836_nejkrasnejsi-pisnicky-a-rikadla.jpeg
- <https://www.e-bedrnik.cz/wp-content/themes/bedrnik/free/mrkvicka-2019-2.pdf>
- <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/P/1434/VODA-JE-VZACNY-POKLAD.html>
- <https://cz.pinterest.com/pin/557883472596021084/?d=t&mt=signup>
- <https://cz.pinterest.com/pin/682365781026182466/>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/vanoce/vanocni-pribehy-a-vypraveni/vanocni-pribeh-s-omalovankami>
- <https://www.youtube.com/watch?v=3okpffaAX6o>
- <https://vrzkestazeni.blogspot.com/2019/12/papirove-divadylko-zviratka-v-beetleme.html>

- <https://vrzkestazeni.blogspot.com/2018/03/betlem-24-adventnich-vystrihovane.html?view=timeslide>
- https://www.youtube.com/watch?v=g59bV1_H16I&ab_channel=Sl%C3%A1vkaDolnikova
- https://www.youtube.com/watch?v=6ggCJWmkmeA&ab_channel=JaroslavP%C5%A1eni%C4%8Dn%C3%BD
- https://www.youtube.com/watch?v=moFy1FvYHf4&ab_channel=SerialUlice
- <https://www.youtube.com/watch?v=qpO64qgfu0Q>
- <https://deti.vira.cz/objevuji/boha-a-viru/apostolove-a-svati/svati/barbora>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/advent/adventni-svati/sv-mikulas>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/advent/adventni-svati/sv-lucie>
- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10519120758-nase-tradice/dily/>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/masopust>
- <https://velikonoce.nasesvatky.cz/tradice>
- <https://i.pinimg.com/564x/9f/29/94/9f2994d38c95430dd3e62a40ce52378f.jpg>
- <https://ucimedeti.blogspot.com/2019/01/grafomotoricky-list-masopust.html>
- <https://deti.vira.cz/kalendar/masopust>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

